

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Superstitionibus, Contra Maleficia Sev Sortilegia Qvae Hodie vigent in orbe terrarum

Arles y Andosilla, Martin de

Romæ, 1559

Quod illi submersores imaginum & reliquiarum tentant Deum: & quid sit
tentare Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29941

tem qui sacra non veretur non sufficienter videtur à peccato arceri per hoc quod sacra ei interdiciuntur. de quibus non curat. Et ideo secundum leges humanas adhibetur pena capitalis. secundum vero Ecclesie instituta que mortem corporalem non infligunt: adhibetur pena pecuniaria vt saltem penis temporalibus homines à sacrilegiis reuocentur.

Quod illi submersores imaginum & reliquiarum tentant Deum: & quid sit tentare Deum.

DEinde dicendum est qualiter isti tentant Deum in suo actu: dicentes submergatur beati Petri imago si nobis apud Deum pluuiam in eminenti necessitate non impetrauerit. Pro quo notandum est quod vt dicit Thomas. ii. ii. q. xcviij. per totum. Deum tentat qui experimentum sumit seu explorat per sua verba vel facta de dei potentia: sapientia

TRACTATUS

pietate : & bonitate vel volūate . Dici-
 tur enim qui experimentū sumit seu ex-
 plorat tentare : quia tentare est experi-
 mentū de aliquo sumere : nullus experi-
 mentū sumit nisi de re ignota vel dubia .
 Ex quo patet quod omnis Deum tentans
 Deum ignorat vel dubitat de aliqua per-
 fectione eius quod semper est peccatum .
 Sumimus autem experimentū de aliquo :
 verbis & factis . verbis quidem vt experi-
 amur an sciat quod querimus vel possit :
 aut velit illū implere . Factis autem cū
 per ea quę facimus exploramus alterius
 prudentiam vel volūatem vel potenti-
 am . Vtrūq; horum contingit dupliciter
 vno quidem modo aperte : sicut cū quis
 tentatorem se profitetur sicut Sanson .
 Iudicum . xiiii . proposuit philisteis pro-
 blemata ad eos tentandū : alio modo in-
 sidiose & occulte sicut pharisei tenta-
 uerūt Christum : vt legitur Ma . x . quan-
 doq; vero interpretatiue : quando scili-
 cet si hoc non intendat : vt experimen-

tū sumat : id tamen agit vel dicit quod ad nihil aliud videtur ordinabile nisi ad experimentum sumendum. Si ergo isti Deum tentant in suo facto superstitioso & verbis & factis : non aperte sicut fanson : non insidiosse sicut pharisei : non expresse : sed quasi interpretatiue quia & si non intendūt experimentū de Deo expresse assumere : aliquid tamē in hoc petūt vel faciūt quod ad nihil aliud est utile vel ordinabile nisi ad probandum Dei potestatem : bonitatem : vel cognitionem. Nam prefigitur ibi terminus operandi ipsi diuine omnipotentie : prestituitur modus quo quasi compellatur operari ipsi diuine sapientie. statuitur etiam finis ipsi diuine bonitati & clementie. Nam quid aliud sonant illa verba si nobis apud Deum non impetrauerit pluuiam ex postulatam nisi tentare Deū dubitando de sua omnipotentia & prefigendo sibi terminum ad diuinam operationem de sua bonitate & clementia

TRACTATVS

que ex sola gratia prouenit velle per illicitos illos actus effectum attingere de sua sapientia prestituendo modum superstiosum quod quasi compellatur ad libitum eorum petitionem concedere. Non secundum ordinem sue sapientie que attingit a fine vsq; ad finem fortiter disponit omnia suauiter. Sapientie. viii. Scit etenim Deus vtrum expediens ipsis illud sit vel ne sed in quantum tempus miserendi Deo constituunt similes sunt illis de quibus dicitur Iudith. viii. Qui posuerunt terminum vt si transactus quinq; diebus Deus non miseretur eis traderent se & ciuitatem suam in manu Olofernis principis Assyriorum & quos reprehendebat Iudith inquit qui estis vos qui tentatis dominum non est (inquit) iste sermo qui misericordiam prouocet : sed potius qui iram excitet & furorem accendat. Posuistis (inquit) vos tempus miserationis diuine & in arbitrium vestrum diem constituistis. vnde glosa dicit super

hoc quod nec tempus nec modum prescribere domino debemus. magis arbitrio eius cuncta relinquamus. vnde quidam puerum in oratione sua dixisse legitur fili Dei sicut scis & sicut vis miserere mei. Sicut enim iudei illi quos reprehendit Iudith. grauiter pecauerunt presigentes Deo terminum miserationis. vt dicit Nicolaus de lyra. Ita & isti imaginum & reliquiarum submersores. vtrique enim visi sunt explorare diuina illicite: quod etiam probat factus Thomas. q. superius dicta. ar. ii. dicens quod talis tentatio est peccatum: quia prohibetur in lege Dei. Deuterono. vi. Nō tentabis dominū Deum tuū: & illud idem dominus cōtra diabolū Mat. iiii. Est etiā actus virtuti Religionis oppositus: quia vt dicit glo. super illud Psal. Et tētauerūt Deum in cordibus suis. tentare Deum est inordinate postulare. Sed debito modo postulare est actus Religionis: ergo tentare Deum est actus Religioni oppositus.

TRACTATUS

Confirmatur quia finis Religionis est Deo reuerentiam exhibere. Vnde omnia illa quę directe pertinent ad irreuerentiam Dei Religioni opponuntur. Manifestum est autem quod tentare aliquem ad irreuerentiam eius pertinet. Nullus enim pręsumit tentare eum de cuius excellentia certus est. Vnde manifestum est quod tentare Deum est peccatum Religioni oppositum.

Quod tentare Deum est grauissimum peccatum : non tamen grauius quam superstitio .

NAm ad Religionem pertinet protestari fidem per aliqua signa ad diuinam reuerentiam pertinentia : & ideo ad Religiositatem pertinet quod ex incertitudine fidei homo aliqua faciat quę ad diuinam irreuerentiam pertinent cuius est tentare Deum .